

การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาโปรแกรมสองภาษา
AN EVALUATION OF PIBOONBUMPEN DEMONSTRATION SCHOOL,
BURAPHA UNIVERSITY CURRICULUM: BILINGUAL PROGRAM

Received: June 5, 2021

Revised: November 1, 2021

Accepted: November 30, 2021

ศุภชัย สมناول^{1*}
Supachai Somnau^{1*}

*Corresponding Author, E-mail: supachais@buu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) 4 ด้านได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมสองภาษา ปีการศึกษา 2559 รวม 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสำรวจข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลประเมินด้านบริบท ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหา รายวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.61$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน
2. ผลประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.76$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน
3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.74$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน
4. ผลการประเมินด้านผลผลิต ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรและคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.87$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร โปรแกรมสองภาษา

¹ อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the Bilingual Program of Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University curriculum, using the CIPP Model to evaluate four dimensions: context, input, process, and output. The sample group of 210 participants was comprised of specialists experienced in curriculum and instruction, director, teacher, students in Bilingual Program of the academic year of 2016 of Piboonbumpen Demonstration School, and their parents. The research instruments included questionnaires and document auditing survey forms. The data was analyzed by using Statistical Package for Social Science to find percentage, mean, and standard deviation

The results revealed:

1. Regarding the evaluation of the school context, the appropriateness of the goals of the curriculum, the structure of the curriculum and the subject contents was at a higher level ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.61$) and exceeded the evaluation criteria.
2. Regarding the evaluation of the school input, the appropriateness of teacher, learning materials, learning resources and budget was at a higher level ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.76$) and exceeded the evaluation criteria.
3. Regarding the evaluation of the process; the appropriateness of learning activity management, measurement and evaluation, and curriculum management was at a higher level ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.74$) and exceeded the evaluation criteria.
4. Regarding the evaluation of the output, the learner's qualities based on the curriculum and the qualities of English was at a higher level ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.87$) and exceeded the evaluation criteria. The learner learning achievement, the abilities in reading, analytical thinking and writing, and the desirable characteristics exceeded the evaluation criteria.

Keywords: Curriculum Evaluation, Bilingual Program

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ระบุถึงการมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานที่กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการ

ศึกษาที่กำหนด สู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล คำนึงถึงหลักการพัฒนาทางสมองและพหุปัญญา กำหนดให้ผู้เรียน เรียนได้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ เพื่อมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่ 73 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา เป็นหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่จะมีการเรียนการสอน บางรายวิชาตามนโยบายที่โรงเรียนกำหนดเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ รายวิชาพื้นฐาน เรียนในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา รายวิชาศิลปะ และรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี รายวิชาเพิ่มเติม เรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และรายวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาของนักเรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนและได้ดำเนินการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนมาครบ 6 ปี ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา เพื่อจะได้ทราบว่าสภาพการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร มีปัญหาข้อบกพร่อง และส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรือคณะกรรมการวิชาการได้นำข้อมูลจากผลประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อีกทั้งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกระบวนการเรียนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

จากการศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร พบว่ามีรูปแบบการประเมินอยู่หลายรูปแบบ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการประเมินของ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2003) เนื่องจากสามารถประเมินได้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเป็นไปได้ของหลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรจะสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ เป็นหลักสูตรที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนหรือไม่ 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจต่อปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยประเมินปัจจัยที่ใช้ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ปัจจัยที่กำหนดมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้วมีความเป็นไปได้เหมาะสมเพียงใด 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการทำหลักสูตรเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่องของการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดหลักสูตรว่าผลในด้านคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร คุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย เพื่อตรวจสอบว่าเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบหรือผลข้างเคียงอื่นใดหรือไม่

ดังนั้น ผู้วิจัยควรทำการประเมินหลักสูตร เพื่อพิจารณาตัดสินชี้ขาดว่าหลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับศักยภาพ ตามความถนัดและความสนใจเพื่ออนาคตที่ดีของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความจำเป็น จึงสนใจที่จะประเมินหลักสูตรโปรแกรมสองภาษา โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกระบวนการประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมสองภาษา ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การประเมินครั้งนี้ มุ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 1) ด้านบริบท ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ 3) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้อ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร 4) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

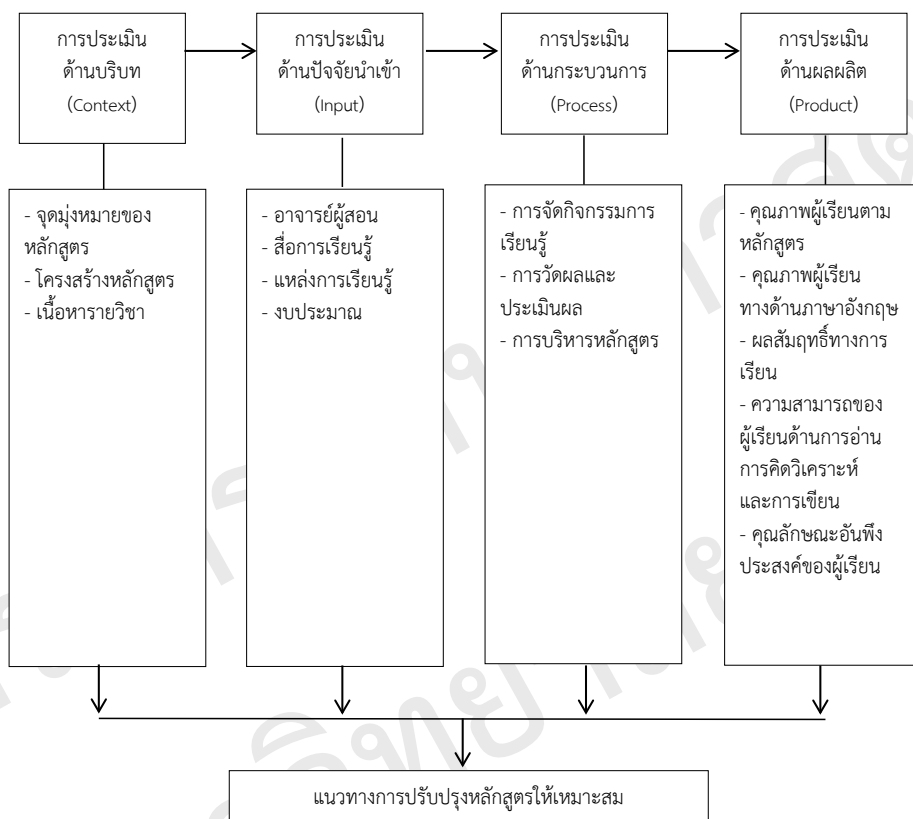
2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนนักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน 262 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมสองภาษา จำนวน 3 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมสองภาษา จำนวน 44 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบโควต้า (Quota Sampling) ได้แก่ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมสองภาษา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 80 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครอง

ของนักเรียนตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2003) เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกรอบแนวคิด ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาเพื่อประเมินหลักสูตรโปรแกรมการศึกษานานาชาติ ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกรอบการประเมินหลักสูตรแบบซิปป์ (CIPP Model) (Stufflebeam, 2003) ประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต โดย ด้านบริบท ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร คุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน คือ 1) การศึกษาแนวคิดในการ ประเมินหลักสูตร 2) การกำหนดแนวคิดในการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบชิปปี้ 3) การกำหนดขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 4) การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 5) การกำหนดระยะเวลาที่ทำการวิจัย 6) การกำหนดสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล 7) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 8) การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษา ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยข้อคำถามในด้านบริบท (Context) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา จำนวน 19 ข้อ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ประกอบด้วยข้อคำถาม ในด้านบริบท (Context) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหา รายวิชา จำนวน 19 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 35 ข้อ ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร จำนวน 26 ข้อ ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คำถาม เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย ข้อคำถามในด้านบริบท (Context) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหา รายวิชา จำนวน 19 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ จำนวน 35 ข้อ ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร จำนวน 26 ข้อ ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คำถาม เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรและคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 48 ข้อ 4) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 35 ข้อ ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล จำนวน 18 ข้อ ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรและคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 48 ข้อ 5) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ประกอบด้วยข้อคำถามในด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรและคุณภาพ ผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 40 ข้อ

2. แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจจากฐานข้อมูลของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน และด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมความรู้จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. สร้างเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับความเหมาะสมมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับความเหมาะสมปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับความเหมาะสมน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน และแบบสำรวจฐานข้อมูลของโรงเรียน ตามหัวข้อ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3. นำเครื่องมือวิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษา และแบบสำรวจข้อมูล เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของรูปแบบ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในระดับที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.66 – 1.00 มาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษา และแบบสำรวจฐานข้อมูลของโรงเรียน

4. นำเครื่องมือวิจัยมาแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เมื่อผู้วิจัยได้ผ่านการตรวจสอบและการประเมินจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการประเมินจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยบูรพา จากนั้นจึงทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในการเก็บข้อมูล จากผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง และขออนุเคราะห์ต่อไป

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในการเก็บข้อมูล จากผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง และขออนุเคราะห์ต่อไป

2.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) กรณีใช้แบบสอบถามต่อหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โปรแกรมสองภาษาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการส่งและรับจากแหล่งข้อมูลด้วยตนเอง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผู้บริหาร จำนวน 3 ท่าน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 44 คน นักเรียน จำนวน 80 คน และผู้ปกครอง จำนวน 80 คน

2) กรณีใช้แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นผลการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของผู้เรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสำรวจจากฐานข้อมูลของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมสองภาษา ปีการศึกษา 2559

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การประเมิน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แบบสรุปรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 22-25) โดยค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินในด้านนั้นๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถด้านการอ่านการคิดวิเคราะห์และการเขียน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นำคะแนนมาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์ 2 ปีการศึกษา ในระดับตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80 ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จะต้องมียุทธศาสตร์ระดับดี (2) ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 90 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา ตามรูปแบบการประเมินหลักแบบซีบีซี (CIPP Model) 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการประเมินในภาพรวมตามรูปแบบซีบีซีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.75 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.51 โดยมีรายละเอียดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการประเมินหลักสูตรโปรแกรมสองภาษา ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาพรวมด้านต่างๆ ของการประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model)

ด้านที่ทำการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. ด้านบริบท	4.11	0.61	มาก	ผ่านเกณฑ์
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.45	0.60	มาก	ผ่านเกณฑ์
โครงสร้างหลักสูตร	4.44	0.59	มาก	ผ่านเกณฑ์
เนื้อหารายวิชา	4.33	0.63	มาก	ผ่านเกณฑ์
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.16	0.76	มาก	ผ่านเกณฑ์
2.1 อาจารย์ผู้สอน	4.22	0.77	มาก	ผ่านเกณฑ์
2.2 สื่อการเรียนรู้	4.24	0.68	มาก	ผ่านเกณฑ์
2.3 แหล่งการเรียนรู้	4.04	0.85	มาก	ผ่านเกณฑ์
2.4 งบประมาณ	4.11	0.69	มาก	ผ่านเกณฑ์
3. ด้านกระบวนการ	4.17	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์
3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.27	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์
3.2 การวัดและประเมินผล	3.97	0.79	มาก	ผ่านเกณฑ์
3.3 การบริหารหลักสูตร	4.26	0.69	มาก	ผ่านเกณฑ์
4. ด้านผลผลิต	3.92	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
4.1 คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร	4.01	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
4.2 ด้านคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ	3.83	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.09	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินในภาพรวมตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 เมื่อพิจารณารายด้านผลการประเมินในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 4.16, 4.17 และ 3.92 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61, 0.76, 0.74, 0.87 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทโดยรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.61$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.51 โดยจำแนกแบ่งเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.60$) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.59$) และด้านเนื้อหารายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.63$)

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16, SD = 0.76$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.51 โดยสามารถจำแนกแบ่งเป็นด้าน ดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22, SD = 0.77$) ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่าความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.68$) ด้านแหล่งการเรียนรู้ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, SD = 0.85$) และด้านงบประมาณ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11, SD = 0.69$)

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, SD = 0.74$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.51 โดยสามารถจำแนกแบ่งเป็นด้าน ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.75$) การวัดและประเมินผล พบว่าความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, SD = 0.79$) 3) การบริหารหลักสูตร พบว่าความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, SD = 0.69$)

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตโดยรวม การสำรวจความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครอง พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92, SD = 0.87$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 3.51 โดยจำแนกเป็น ด้านคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, SD = 0.87$) และด้านคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83, SD = 0.87$) จากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชา ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 (ปีการศึกษา 2557-2558) ที่เรียนในหลักสูตรของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2 ปีการศึกษา ในระดับตั้งแต่ 3 ขึ้นไป เท่ากับ ร้อยละ 90.88 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่ในระดับตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป และพบว่ามีจำนวน 3 รายวิชา ได้แก่ รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนค่าเฉลี่ยที่ระดับ 75.61, 71.08 และ 69.38 ตามลำดับ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่ในระดับตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน พบว่า ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 (ปีการศึกษา 2557-2558) ที่เรียนในหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา พบว่า ผลประเมินระดับดี (2) ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ผลประเมินระดับดี (2) ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไป 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 (ปีการศึกษา 2557-2558) ที่เรียนในหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา พบว่า ผลประเมินระดับดี (2) ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ผลประเมินระดับดี (2) ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรโปรแกรมสองภาษา ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) โดยประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านบริบทของหลักสูตร ในประเด็นของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษาได้ดำเนินการออกแบบและสร้างหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาให้ทางด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ ตรงกับความต้องการของผู้เรียนตามความถนัดให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาทักษะชีวิต และทักษะทางเทคโนโลยีและความเป็นสากล ในยุคปัจจุบันให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังเป็นไปตามจุดเน้นของโปรแกรมสองภาษามาก

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรได้ให้ข้อเสนอว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรมีการระบุให้ชัดเจนว่ามีลักษณะเด่น เป้าหมายหรือผลผลิตเป็นอย่างไร เพิ่มเติมรายวิชาที่เกี่ยวกับทักษะทางด้านภาษาให้ทันสมัยตามเทคโนโลยีในปัจจุบัน และมีการเรียนภาษาที่หลากหลายมากกว่าภาษาอังกฤษและภาษาจีน องค์กรที่ดี ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรสองภาษามีความสอดคล้องและความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการสื่อสารทางภาษาในปัจจุบันมีความสำคัญในการฝึกทักษะชีวิต และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบกับสภาพสังคมในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา ดาสา (2553) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและการปกครองประเทศ และสอดคล้องกับสุนีย์ ภูพันธ์ (2546 หน้า 16) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน และเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคต

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ในประเด็นอาจารย์ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา ได้จัดให้มีอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างชาติที่เหมาะสม ได้รับมอบหมายให้สอนตรงกับวิชาเอก โท หรือตามเชี่ยวชาญ ความถนัด มีความเชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอนเป็นอย่างดี มีสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย จัดทำและใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียน ตามคุณสมบัติและใบประกอบวิชาชีพครูตามที่กระทรวงศึกษากำหนด มีการบริหารงานของโรงเรียนที่ออกนอกระบบราชการ ที่อยู่ในกำกับของมหาวิทยาลัย ทำให้การมีความคล่องตัวในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการหลักสูตร มีสื่อและแหล่งการเรียนรู้ได้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมและทันสมัยต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนได้ให้ข้อเสนอว่า ควรพัฒนาอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทักษะทางด้านภาษาสูงขึ้น จัดให้มีการ

จัดอบรมภาษาอังกฤษ หรือให้ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ควรปรับกระบวนการทดแทนอาจารย์ผู้สอนในกรณี
ที่อาจารย์ชาวต่างชาติลาออกกะทันหัน เพื่อให้ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนน้อยที่สุด ควรพัฒนาด้านสื่อเทคโนโลยีใน
การเรียนการสอนให้มีความทันสมัย มีการซ่อมบำรุงอยู่เสมอให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรเพิ่มการจัดสภาพ
แวดล้อมในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสถานที่ออกกำลังกาย
กีฬาในประถมศึกษา เช่น สนามบาสเกตบอล ฟุตบอล เทเบิลเทนนิส เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ กลิ่น สระทองเนียม
(2559 หน้า 10) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนให้เห็นความ
สำคัญ และร่วมมือกันพัฒนาจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนจะต้องรู้ เข้าใจและ
ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่างๆ ไปพร้อมๆ กับพัฒนาการเรียน
การสอน และการพัฒนาตนเอง การพัฒนางาน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาเครือข่ายและเพื่อนอาจารย์ผู้ร่วมงาน

3. ด้านกระบวนการ ในประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน ในภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตร
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
หลักสูตรของโรงเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา สอดคล้องตามความถนัดและ
ความส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหา นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็น
สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติลงมือทำ หรือค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและส่งเสริม สอดแทรก
คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน
มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน และใช้วิธีการอย่างหลากหลายในการวัดผลและประเมินผล ในการบริหารหลักสูตร
โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรของโรงเรียนก่อนนำไปใช้ มีการประชุมเพื่อการวางแผนการใช้หลักสูตรร่วมกัน
มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอกและความสามารถในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดให้ครูมีการจัดประมวล
รายวิชาและแผนการจัดการเรียนรู้ มีระบบในการนิเทศการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรของโรงเรียน
จัดตั้งอำนาจความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและเหมาะสม โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้
หลักสูตรและนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนได้ให้ข้อเสนอว่า ควรมีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น เพิ่มการวัดผลนักเรียนรายด้านตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนในหลักสูตร
นอกเหนือจากการวัดผลตามหลักสูตรแกนกลาง เพิ่มกิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมเข้าค่ายต่างๆ นอกห้องเรียนให้
มากขึ้น เพื่อศึกษาหาความรู้จากภายนอกห้องเรียน ปรับการบ้านให้น้อยลง พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
กระบวนการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2556 หน้า 149) ที่กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอน
และการเรียนรู้ได้ขยายไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ในการเรียนรู้ ดังนั้น
โรงเรียนควรมีอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ดี ย่อมทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนได้

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร ในประเด็นคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร และคุณภาพผู้เรียนทาง
ด้านภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน และด้านคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งที่อาจเป็นเพราะหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูล
บำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษา ทั้งที่อาจเป็นเพราะหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรมสองภาษามีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ส่งเสริมการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นผู้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้อย่างดีและการมองเห็นคุณค่าทางศิลปะ เห็นคุณค่าและความรู้ในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเอง มีความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ความเคารพเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สอดคล้องกับคุณลักษณะ 5 ประการ (2555 หน้า 82) กล่าวว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ซึ่งผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอว่า ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับและสะท้อนความต้องการของผู้ปกครอง ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ในของส่วนคุณภาพผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ นอกจากจะพัฒนาทักษะในการสื่อสารในชีวิตประจำวันแล้ว ยังต้องควรเร่งพัฒนาในด้านทักษะเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ และความรู้เกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ วิถีชีวิตของเจ้าของภาษาได้ เน้นการสร้าง ความตระหนัก ความมีวินัย ความรับผิดชอบ สามารถดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล และรอบคอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการประเมินหลักสูตรโปรแกรมสองภาษา ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านต่างๆ ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า ในบางหัวข้อมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังนั้นควรนำข้อมูลไปใช้โดยอ้างอิงกลุ่มผู้ประเมิน

1.2 เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการพัฒนาในด้านผลผลิตในส่วนของคุณภาพผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทางโรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในส่วนของโปรแกรมสองภาษา พัฒนาระบบการรับอาจารย์ชาวต่างประเทศให้มีคุณภาพและความรวดเร็ว โดยส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนให้น้อยที่สุด ควรมีการเพิ่มเติมกิจกรรมทางภาษาในห้องเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีนโยบายในการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรทางด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสองภาษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพราะเป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุง

2.2 ควรการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้ประเมิน

2.3 ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและประเมินหลักสูตรในโปรแกรมอื่นๆ ทั้งในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักเรียนในหลักสูตรกับการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อโรงเรียนจะได้นำผลการประเมินไปวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- กลิ่น สระทองเนียม. (2559). ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กปัญหาคุณภาพคนรากหญ้า...สู่ปัญหาชาติ. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.dailynews.co.th/education/381296>. [สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2560].
- กุลวรินทร์ ญาณประภาส (2555). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา ดาสา, ณสวรรณ ผลโภาค, ชีรพงศ์ แสงประดิษฐ์ และสมปรารถนา วงศ์บุญหนัก. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่อง “การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขา วิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *การวัดผลการศึกษา มศว. มหาสารคาม*, 3(1), 22-25.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Stufflebeam, D. L. et al. (1971). *Educational evaluation and division making*. Itasca, IIT: Peacock